

Robert ŚlabczyńskiUniwersytet Rzeszowski
ORCID 0000-0002-9835-1516

IMIENNICTWO ŁEMKOWSKIE W XIX WIEKU

Wstęp

Imię to osobowa nazwa własna, którą dziecko otrzymuje z woli rodziców lub opiekunów. Jest ono nadawane przez osobę do tego upoważnioną mocą sprawowanej funkcji w akcie o charakterze religijnym (chrzest) lub administracyjnym [Malec 1998: 97]. Swoistość kategorii imienia objawia się w rodzaju związanej z nim ekspresji i uczuciowego nacechowania. Wyraża się ona w sposobie kreacji imienia, np. w odpowiednim doborze leksemów o wartościach pozytywnych w imionach rodzimych, lub w motywach wyboru imienia ze względu na osobę świętego patrona, atrakcyjne cechy bohatera świeckiego czy emocjonalne powiązania rodzinne, a także na estetykę imienia, ładne brzmienie formy podstawowej czy pochodnych od niej wariantów [Malec 1998: 98]. Imiona osobowe – jak pisze Tadeusz Milewski – tworzą system, który wyodrębniając się z całości języka pewnymi specyficznymi cechami, stanowi równocześnie część tradycji prawnego-obyczajowego każdego społeczeństwa. Imiona, będąc tworem językowymi, są równocześnie środkami orientacji w obrębie społeczeństwa, systemem klasyfikacji jego członków. W tych warunkach zachodzi niewątpliwie związek między imiennictwem osobowym a kulturą danego społeczeństwa [Milewski 1969: 147].

Celem artykułu jest opis dziewiętnastowiecznego imiennictwa łemkowskiego, imion żeńskich i męskich wyekscerpowanych z ksiąg parafialnych czterech miejscowości leżących w południowo-wschodniej części Polski, w Daliowej, Lipowcu, Surowicy i Tylawie. Badane wsie jeszcze przed drugą wojną światową zamieszkiwane były głównie przez Łemków, którzy w latach czterdziestych XX wieku zostali wysiedleni na tereny zachodniej Polski oraz na terytorium Ukrainy. Miejscowości Lipowiec i Surowica do dnia dzisiejszego nie zostały ponownie zaludnione. Łemkowie

przywędrowali na ziemię południowej Polski z falą osadnictwa wołosko-ruskiego, które od schyłku XIV do końca XVI wieku opanowało Bieszczady, Beskid Niski i część Beskidu Sądeckiego (Barwiński 1999: 54). W ich języku występują wszystkie cechy języków wschodniosłowiańskich z okresu wspólnego rozwoju, a także typowe cechy języka ukraińskiego [Rieger 1995: 11].

Imiona Łemków były już przedmiotem publikacji naukowych, do najważniejszych należą prace Ewy Wolnicz-Pawłowskiej *Antroponimia łemkowska na tle polskim i słowackim XVI–XIX wiek* (1993), *Łemkowskie imiona kobiece* (1996), Agnieszki Maliszewskiej *Nazwy osobowe ludności łemkowskiej (na podstawie materiałów z nagrobków)* (1993). Niniejszy artykuł stanowi uzupełnienie dotychczasowych badań o nowe, nieuwzględniane do tej pory w opracowaniach naukowych wsie z obszaru południowo-wschodniej Łemkowszczyzny.

Analiza zgromadzonego materiału

Podstawę materiałową pracy stanowi 1200 jednostek antroponimicznych (dla każdej wsi wyekscerpowano 300 imion chrzczonych dzieci i ich rodziców) pochodzących z ksiąg parafialnych badanych miejscowości¹. Księgi te znajdują się obecnie w zbiorach Archiwum Państwowego w Przemyślu, są to: *Liber Natorum in Lipowiec* (Księga urodzonych w Lipowcu z lat 1820–1840), *Księga urodzeń dla miejscowości Surowica z lat 1846–1905*, *Liber natorum ecclesiae filialis r.g.c. Tiscanensis parochiae Tylawa aduniata z lat 1831–1855*, *Kopie ksiąg metrykalnych parafii Daliowa z filią Szklary (dekanat Rymanów) z lat 1784–1810, 1831–1838*. Wymienione dokumenty oprócz imienia dziecka i daty jego urodzin zawierają informacje dotyczące numeru domu (numeru konsygnacyjnego), religii, płci, statusu (małżeńskiego, pozamałżeńskiego), imienia i nazwiska ojca, imienia i nazwiska panińskiego matki, imion i nazwisk rodziców chrzestnych oraz ich stanu (wykonywanego zawodu), zob. fragment księgi parafialnej miejscowości Surowica (ilustracja 1).

Miejscowości objęte badaniami znajdowały się pod zaborem austriackim. Księgi metrykalne miały tam rangę oficjalnych dokumentów i według *Patentu cesarskiego względem metryk chrztu, ślubów i pogrzebów* z 1784 roku powinny być prowadzone w języku łacińskim². Zasady wprowadzone przez władze nie zawsze były jednak przestrzegane, w dokumentach nierzadko występują różne zapisy w języku polskim, np. w rubryce dotyczącej wykonywanego zawodu sto-

¹ Podczas ekscerpacji imion szczególną uwagę zwracano na to, aby w materiale nie powtarzały się imiona tych samych rodziców, zdarzało się bowiem często, że jedna para w badanym okresie chrzcila kilkoro dzieci.

² Informacje pochodzą ze strony internetowej Genepedia: http://genepedia.pl/index.php?title=T%C5%82umaczenie_z_j._%C5%82ac._%E2%80%93_Budowa_akt%C3%B3w#Ksi.C4.99gi_urodze.C5.84_.28Liber_notorum.29 [dostęp online: 16.08.2020].

sowano oprócz łacińskiego rzeczownika *agricola* także jego polski odpowiednik – *rolnik*; w rubryce odnoszącej się do rodziców dziecka dosyć często pojawiały się informacje pisane po polsku, np. *Demetrius Berezny, Nastazja z oycza Stefana Markonia; Teodor Kopcza, Ewa zoyca Gregorza*³. W niejednolity sposób zapisywano również imiona. W księgach obok form łacińskich występowały ukraińskie i polskie, a także różne warianty graficzne, np. *Gregorius, Gregor, Hric, Hryc, Grzegorz, Marya, Maryja, Maryia, Mikołay, Mikolay*. Przedstawiony w artykule materiał antroponimiczny pochodzi z lat 1820–1862⁴, zawiera 89 imion (w tym 34 żeńskie i 55 męskich).

11/14.

1852		Mensis <i>Januarij</i>	NOMEN	Religio Catholica Antiqua Puer Puella	Sexus Legitimi Illegitimi Thori	PARENTES		PATRINI et eorum CONDITIO
Numerus Serialis	Natus					Baptisatus	Numerus Domus	
1	31	31	Anna	1	1	<i>Petrus Wilson agricola, f. p. Petrus Lemke f. p. Kolon agricola, f. p. Werngertha maler & f. p. Godwin de Pancutbas Wolfgang Meyer maler & f. p. Lange, f. p. maler</i>	<i>Anna Meyer f. p. nata f. p. rathbey, f. p. tio f. p. f. p. na mader & warceus & Plygen f. p. maler & f. p. maler & f. p. Helen, f. p. nem, f. p. nem, f. p. nem, f. p. nem, f. p.</i>	<i>Theodor f. p. Pancutbas f. p. Pancutbas f. p. Pancutbas f. p. Pancutbas f. p. Pancutbas f. p. Pancutbas f. p.</i>
			Anastasia					
			Marya					
			Baptisatus et unguentus					
			Anna					

Ilustracja 1. Kopia fragm. Księgi urodzeń dla miejscowości Surowica z 1852 roku

Motywy wyboru imion

Jak podkreśla Danuta Kopertowska, motywy wyboru nie są czymś stałym, również w imiennictwie osobowym podlegają one pewnym zmianom. Są to zmiany dość powolne, a wywołujące je czynniki – różne: od drobnych, lokalnych o mniejszym lub większym zasięgu, do ogólnonarodowych czy nawet ponadnarodowych, internacio-

³ Zapisy w języku polskim najczęściej znajdują się w dokumentach parafii w Lipowcu i w Daliowej, które bezpośrednio sąsiadowały z miasteczkiem Jaślika zamieszkiwanym wyłącznie przez ludność polskiego pochodzenia. Miasteczko to również w tamtym okresie było ważnym ośrodkiem administracyjnym i handlowym.

⁴ Dla Daliowej obejmuje lata 1830–1837, Lipowca 1820–1827, Surowicy 1846–1862, Tylawy 1831–1837.

przysługujący największemu z proroków, którego działalność bezpośrednio poprzedzała przyjście Jezusa Chrystusa) (PŚ 33, 36, 250). Rzadziej występowały inne imiona biblijne, jak *Andreas* (37), *Symeon* (28), *Jakobus* (24), *Michaël* (22), *Petrus* (20), *Paulus* (11), a najrzadziej *Daniel* (8), *Timotheus* (7), *Gabriel* (6), *Josephus* (5), *Philippus* (3), *Dionysius* (2), *Lucas* (2), *Thomas* (2), *Elias* (1), *Joachimus* (1), *Jozephatus* (1).

Imiona pochodzące z Biblii stanowią 20,2% badanych antroponimów, a ich nosiciele tworzą ponad pięćdziesięcioprocentową (50,7%) grupę. Warto zaznaczyć, że miana biblijne częściej występowały w imiennictwie żeńskim, w którym obejmują 54,6% nazw, rzadziej natomiast funkcjonowały w imiennictwie męskim (47%).

Imiona świętych męczennic i męczenników

Duży wpływ na popularność znacznej części zgromadzonych antroponimów miał również kult osób uznawanych za święte, co wynikało zapewne z przeświadczenia, że imię reprezentuje osobę i jest w pewien sposób związane z jej losem, wpływa na dzieje i osobowość nosiciela imienia [por. Malec 2001: 72]. Wybór imienia świętego patrona wiązał się też z wyborem pewnego wzoru życia [Malec 2004: 50]. W nominacji żeńskiej przeważają imiona czczonych głównie w Kościele wschodnim świętych męczennic⁶, należą do nich antroponimy:

- *Anastasia* (57) – z gr. ap. *anástasis* ‘zmartwychwstanie’ (KNI 38). Anastazja po śmierci męża rozdała swój majątek ubogim i zaczęła pomagać męczennikom za wiarę. W prawosławiu uznawano ją za patronkę „cierpiących zniewolenia przez chorobę duchową i cielesną” (PŚ 156–157);
- *Ksenia* (25) – z gr. ap. *xénios* ‘gościnny’ (KNI 186), jurodiwa słynąca z daru przepowiadania przyszłości i cudownych ozdrowień. Była żoną rosyjskiego pułkownika, po jego śmierci rozdała cały swój majątek biednym. Nie mając stałego zamieszkania, żyła na ulicy, pomagała innym ubogim (PŚ 158);
- *Parasceve* (24) – imię związane z kultem św. Paraskiewy (bułgarskiej świętej mniszki Kościoła prawosławnego), który rozwinął się zwłaszcza na Rusi. Paraskiewa po śmierci rodziców rozdała swój majątek ubogim i zaczęła głosić Ewangelię. W pobożności ludowej uważana była między innymi za opiekunkę wody i ogniska domowego (PŚ 239).

Inne antroponimy żeńskie dosyć popularne w badanych miejscowościach to imiona świętych czczonych przez Kościół katolicki i Kościoły wschodnie, są to: *Helena* (19), *Justina* (15), *Catharina* (14).

⁶ Prawosławie wyróżnia kilka kategorii świętych, m.in. męczenników (ci, którzy ponieśli śmierć męczeńską, oddając życie za Chrystusa), wielkich męczenników (ci, którzy ponieśli śmierć męczeńską, doświadczając szczególnie ciężkich i długotrwałych cierpień, zachowując przy tym niezachwianą wiarę), jurodiwych (ci, którzy świadomie, pod zewnętrznymi pozorami szaleństwa, z miłości do Chrystusa wyrzekli się wszelkich dóbr tego świata) (PŚ 6).

W nominacji męskiej również licznie występują imiona świętych męczenników obu Kościołów, najwyższą frekwencję mają antroponimy:

- *Gregor* (41), z greckiego *grégorios* ‘gorliwy, czuwający’. Imię to nosiło szesnastu papieży, w tym Grzegorz XIII, twórca kalendarza gregoriańskiego. Na ziemiach wschodnich występowało w formach Gryhory (1490), Hrehory (1473), Hryhory (1483) Hryc. W XIX wieku było częste wśród ludu [KNI 125, TI 256];
- *Theodorus* (34) – z gr. *theó* (*theós*) ‘bóg’ oraz *dōros* (*doron*) ‘dar, darowany, dany’, całe imię można objaśnić jako ‘dar Boga’ [KNI 297–298]. W Kościele prawosławnym czczono czterech świętych męczenników o imieniu Teodor (Teodor Naznaczony, Teodor Stratelates, Teodor Studyta, Teodor Tyron) (PŚ 255), martyrologium rzymskie wspomina 28, a inne wykazy ponad sześćdziesięciu świętych tego imienia (TI 499);
- *Stephanus* (32) – święty katolicki oraz apostoł Kościoła prawosławnego, w którym zajmuje miejsce wyjątkowe, czczony jako *Protomartyr* – pierwszy męczennik, wzór i model wszystkich, którzy po nim ponieśli śmierć za wiarę [TI 492].

Rzadziej w badanym materiale występowały inne imiona męczenników uznawanych przez oba Kościoły: *Nicolaus* (15), *Ignatius* (14), *Antonius* (13).

Mniej liczną grupę stanowią imiona świętych czczonych głównie w obrządkach wschodnich, spośród nich najwyższą frekwencję ma onim *Basilius* (39), z greckiego *basileios* ‘królewski’. W źródłach polskich pojawia się w dwóch postaciach – Bazyli (1430) i wschodniosłowiańskiej Wasyli (1454), przejętej na Ruś z Bizancjum, gdzie wymawiano je jako Wasilios. Zdrobnieniami ruskimi od Wasyl były formy Wasiek, Waśko, Waśka. W Polsce nie należało ono do imion częstych, na Rusi popularne dzięki św. Bazylemu, jednemu z założycieli wschodniego życia klasztornego (KNI 53, TI 127). Pozostałe imiona z tej grupy o dosyć wysokiej frekwencji to *Demetrius* (21) i *Onuphrius* (11). Warto podkreślić, że imiona świętych męczennic i męczenników stanowią aż 77% badanego materiału, ale pod względem liczby nosicieli tworzą mniejszą grupę niż imiona biblijne – 44,9%. Spośród nich 51,2% to imiona męskie, 48,8% żeńskie.

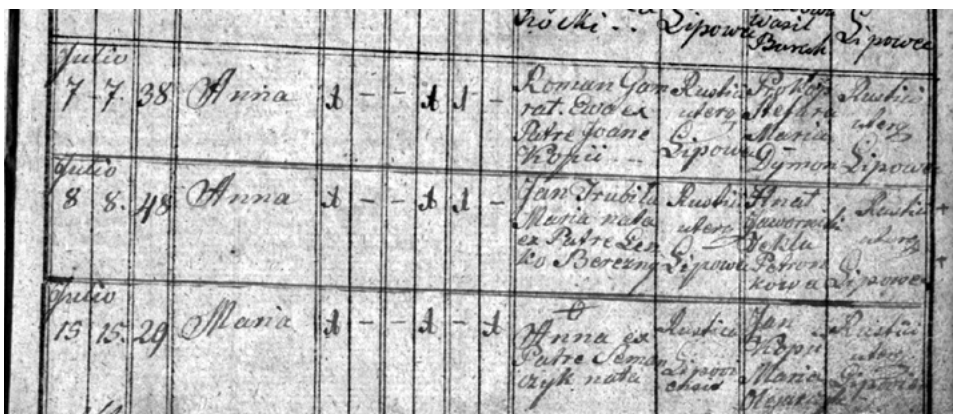
Imiona „dziedziczone”

Wpływ na wysoką frekwencję niektórych onimów miało także „dziedziczenie” imienia po rodzicach. Zgodność imienia dziecka z imieniem jednego z rodziców biologicznych (rzadziej chrzestnych) najwyższa była w Lipowcu i wyniosła 12%, w pozostałych miejscowościach motywacje te były znacznie niższe, w Daliowej wynosiły 6,3%, a w Tylawie i Surowicy po 6%.

Najczęściej dziedziczono imiona żeńskie, jak *Anna*, *Maria*, *Anastazja*, *Theodosia*, *Tatianna*, *Ewa*, *Eincia*, *Pelagia*, znacznie rzadziej imiona męskie. Do nielicznych onimów tego rodzaju należały miana *Joannes* (*Jan*), *Gregorius* (*Gregor*, *Hryc*), *Wanio*, *Paweł*, *Seman*.

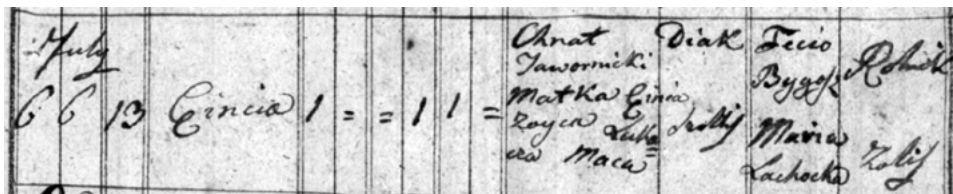
Wpływ tradycji lokalnej

Motywowane mocną tradycją lokalną jest zjawisko charakterystyczne tylko dla nominacji żeńskiej, mianowicie matki o imieniu *Maria* swoim córkom często nadawały imię *Anna*, a matki o imieniu *Anna* wybierały dla swoich córek imię *Maria*. Warto podkreślić, że niejednokrotnie matka chrzestna również nosiła jedno z wymienionych mian. Przedstawione zestawienie siedmiokrotnie uzupełniało jeszcze imię *Ewa*, co przyczyniło się do funkcjonowania swoistej „triady imiennej” o różnej kolejności wchodzącej w jej skład antroponimów, np. *Maria* (imię ochrzczonego dziecka), *Anna* (imię matki dziecka), *Ewa* (imię matki chrzestnej). Zob. fragm. książki ilustrujący ten zwyczaj:



Ilustracja 3. Kopia fragm. księgi parafialnej z miejscowości Lipowiec z 1827 roku

Tradycją lokalną można tłumaczyć również występowanie tylko w księdze z Lipowca dwóch imion żeńskich: *Einca* / *Eincia* (12), *Fenna* (8), nadawanych chrzczonym dziewczynkom, nosiły je również ich matki biologiczne i chrzestne. Trudno objaśnić etymologię pierwszej formy, nie notuje jej ani jeden słownik imion, zob. wpis w księdze:



Ilustracja 4. Kopia fragm. *Księgi urodzonych w Lipowcu* z 1825 roku

Jednoznacznie nie da się także określić pochodzenia drugiego imienia, może ono wywodzić się od mian: *Feodosija*, *Feona*, *Fenenna*, *Eufemia* (łem. Euchemia, a w XIX w. Euchenna). Według Ewy Wolnicz-Pawłowskiej analizowana nazwa została utworzona od ostatniego wymienionego onimu: najpierw powstała postać *Fena*, ze spółgłoską *n* zamiast *m*, która pojawiła się w wyniku mieszania bliskich pod względem artykulacji głosek. Formę *Fenna* – z reduplikacją *n* – utworzono już na wzór imienia Anna (por. Wolnicz-Pawłowska 1996: 282).

Wnioski

Zasób imiennictwa Łemków żyjących w pierwszej połowie XIX wieku tworzą w większości imiona wywodzące się z tradycji chrześcijańskiej, imiona biblijne, a także świętych męczenników i błogosławionych różnych okresów chrześcijaństwa – częściej Kościołów wschodnich, nieco rzadziej Kościoła katolickiego. Święci i patroni odgrywali więc znaczącą rolę w wyborze imienia, wiązało się to zapewne z wiarą w ich moc, opiekę i orędownictwo u Boga [por. Rudnicka-Fira 2018: 141]. Większość antroponimów łemkowskich wywodzi się z tradycji cerkiewno-ruskiej mającej z kolei swoje korzenie w tradycji greckiej. Imiona o etymologii greckiej stanowią 50,5% wyekscerpowanego materiału. Do najczęściej występujących należą: *Anastasia*, *Gregor*, *Basilius*, *Andreas*, *Stephanus*, *Theodorus*, *Ksenia*, *Parasceve*, *Pelagia*, *Demetrius*, *Petrus*, *Helena*. Znacznie niższą frekwencję mają imiona pochodzące z języka łacińskiego (19%), np. *Paulus*, *Romanus*, *Antonius*, *Ignatius*, *Julia*, *Julianus*, oraz hebrajskiego (12,4%), np. *Maria*, *Anna*, *Ewa*, *Joannes*, *Symeon*. Najrzadziej występowały nazwy germańskie (*Wilhelmus*, *Adalbertus*, *Conradus*, *Leopoldus*) i słowiańskie (*Stanislaus*).

Imiona zapisywano w wersji łacińskiej, ale dosyć licznie występują również formy ukraińskie (np. *Iwan*, *Petro*, *Hnat*, *Anton*, *Nastazja*, *Hryc*, *Hric*, *Jewka*, *Warwara*), rzadziej polskie (np. *Jan*, *Grzegorz*, *Michał*, *Piotr*, *Ignacy*, *Stefan*, *Teodor*, *Barbara*, *Tekla*), sporadycznie węgierskie (*Marika*) i rosyjskie (*Masza*, *Nicita*). Formy wariantywne pozwalają w części odtworzyć zasób imion występujących w języku mówionym Łemków, funkcjonujące w codziennych sytuacjach komunikacyjnych skrócenia i hipokorystyka, np. *Wanio* (ukr. Iwan), *Fecio* (ukr. Fedir), *Paraska* (ukr. Paraskewa), *Julka* (ukr. Julija), *Nacka* (ukr. Anastasija, Nastasja), *Jurko* (ukr. Heorhij, Jurij), *Wasio* (ukr. Wasyl), *Timko* (ukr. Tymofij), *Onufer* (ukr. Onufrij), *Jacko* (ukr. Jakiv).

Badana antroponimia charakteryzuje się dużą powtarzalnością imion. Onimy z pierwszej dziesiątki stanowią 57,3% wszystkich jednostek. Do najczęściej powtarzających się imion należą *Maria*, *Joannes*, *Anna*. Miana, które pojawiły się jednokrotnie, stanowią tylko 2,3% analizowanego imiennictwa.

Wykaz imion

Wykaz zawiera wynotowane z ksiąg parafialnych imiona Łemków. Zgromadzone antroponimy zostały przedstawione w porządku gniazdowym. Gniazdo – zgodnie z obowiązującymi zasadami dotyczącymi prowadzenia ksiąg parafialnych – otwiera imię w języku łacińskim (wyjątek stanowią imiona o niejednoznacznym i niejasnym pochodzeniu: *Einca* / *Eincia* oraz *Fenna*).

Ranga	Imię (w języku łacińskim)	Liczba wystąpień	Formy pochodzące z ksiąg parafialnych
1	2	3	4
1.	Maria	177	<i>Maria</i> 167, <i>Marya</i> 5, <i>Maryia</i> 2, <i>Maryja</i> 2, <i>Masza</i> 1, <i>Marika</i> 1
2.	Joannes	125	<i>Joannes</i> 79, <i>Wanio</i> 18, <i>Iwan</i> 3, <i>Iwanus</i> 1, <i>Jan</i> 12
3.	Anna	116	<i>Anna</i> 116
4.	Anastasia	57	<i>Anastasia</i> 52, <i>Nastazja</i> 2, <i>Nacka</i> 2, <i>Nastaziia</i> 1
5.	Gregor, Gregorius	41	<i>Gregorius</i> 32, <i>Hryc</i> 4, <i>Hric</i> 3, <i>Grzegorz</i> 1, <i>Gregor</i> 1
6.	Basilius	39	<i>Basilius</i> 34, <i>Bazilius</i> 2, <i>Basili</i> 1, <i>Bazili</i> 1, <i>Wasio</i> 1
7.	Andreas	37	<i>Andreas</i> 23, <i>Andreus</i> 6, <i>Andrey</i> 4, <i>Andri</i> 4
8.	Theodorus	34	<i>Theodorus</i> 23, <i>Fecio</i> 5, <i>Teodor</i> 5, <i>Thodor</i> 1
9.	Stephanus	32	<i>Stephanus</i> 24, <i>Stefan</i> 5, <i>Stephan</i> 3
10.	Symeon, Simeon	28	<i>Simeon</i> 19, <i>Seman</i> 6, <i>Semion</i> 2, <i>Semen</i> 1
11.	Ksenia	25	<i>Xenia</i> 25
12.	Jacobus (ukr. Jakiw)	24	<i>Jacobus</i> 18, <i>Jacko</i> 6
	Parasceve	24	<i>Parascevia</i> 13, <i>Paraska</i> 8, <i>Parascewia</i> 3
13.	Pelagia	23	<i>Pelagia</i> 20, <i>Pelahia</i> 2, <i>Pelachia</i> 1
14.	Michaël	22	<i>Michaël</i> 18, <i>Michal</i> 3, <i>Mihael</i> 1
15.	Ewa	22	<i>Ewa</i> 21, <i>Jewka</i> 1
16.	Demetrius	21	<i>Demetrius</i> 11, <i>Dimitrius</i> 2, <i>Dmitro</i> 5, <i>Dimon</i> 2, <i>Gmitro</i> 1
	Febronia	21	<i>Fewronia</i> 18, <i>Jewronia</i> 3
17.	Petrus	20	<i>Petrus</i> 15, <i>Petro</i> 4, <i>Piotr</i> 1
18.	Helena	19	<i>Helena</i> 16, <i>Olena</i> 3
19.	Nicolaus	15	<i>Nicolaus</i> 7, <i>Mikolay</i> 5, <i>Mikula</i> 1, <i>Nikolaus</i> 1, <i>Mikolay</i> 1
	Justina	15	<i>Justina</i> 15
20.	Ignatius	14	<i>Ignatius</i> 8, <i>Hnat</i> 4, <i>Ignatus</i> 1, <i>Ignacy</i> 1
	Catharina	14	<i>Catharina</i> 11, <i>Ecatharina</i> 2, <i>Kataryna</i> 1
21.	Antonius	13	<i>Antonius</i> 10, <i>Anton</i> 3
	Eudocia	13	<i>Ewdocia</i>
22.	<i>Einca</i>	12	<i>Einca</i> , <i>Eincia</i>
	Theodosia	12	<i>Theodosia</i> 12
23.	Martha	11	<i>Martha</i> 8, <i>Marta</i> 3
	Onuphrius	11	<i>Onuphrius</i> 5, <i>Onufer</i> 5, <i>Onuphrus</i> 1
	Paulus	11	<i>Paulus</i> 8, <i>Pawel</i> 3
	Daniel	8	<i>Daniel</i> 5, <i>Danko</i> 3

1	2	3	4
	<i>Fenna</i>	8	<i>Fenna 8</i>
24.	Timotheus	7	<i>Timotheus 5, Timko 2</i>
	Juliana	7	<i>Juliana 5, Juliana 2</i>
	Tatiana	7	<i>Tatiana 2, Tatianna 5</i>
25.	Alexius	6	<i>Alexius 4, Alexinus 2</i>
	Gabriel	6	<i>Gabriel 6</i>
	Mathaeus, Matthaëus	6	<i>Matheus 3, Mattheus 3</i>
26.	Constantius	5	<i>Constantinus 4, Koztantyn 1</i>
	Euphrosyna	5	<i>Eufrozina 4, Eufrosina 1</i>
	Joseph, Josephus	5	<i>Jozephus 2, Josephus, Josif, Jozif,</i>
	Thecla	5	<i>Thecla 2, Tecla 2, Tekla 1</i>
27.	Leo	4	<i>Leo 2, Leon 2</i>
	Procopius	4	<i>Procopius 1, Prokop 3</i>
	Romanus	4	<i>Roman 4</i>
28.	Christina	3	<i>Christina, Cristina, Kristina</i>
	Cosmas	3	<i>Cosma 3</i>
	Eustachius	3	<i>Eustaphius 3</i>
	Philippus	3	<i>Philippus 2, Philippus 1</i>
	Porfiriusz	3	<i>Porphirius 3</i>
29.	Agrypina	2	<i>Agrypina 2</i>
	Athanasius	2	<i>Athanazius, Athanatus</i>
	Barbara	2	<i>Barbara, Warwara</i>
	Damianus	2	<i>Damianus 2</i>
	Dionysius	2	<i>Dionysius, Dionizius</i>
	Euphemia	2	<i>Eufimia, Eufemia</i>
	Georgius	2	<i>Jurko 2</i>
	Lucas	2	<i>Lucas 2</i>
	Melania	2	<i>Melania 2</i>
	Thomas	2	<i>Thomas, Tomasz</i>
	Pantaleon	2	<i>Pantaleon 2</i>
30.	Alexius (ukr. Oleksij)	1	<i>Leszko</i>
	Antonina	1	<i>Antonina</i>
	Adalbertus	1	<i>Adalbertus</i>
	Alexander	1	<i>Alexander</i>
	Auxentius	1	<i>Auxentius</i>
	Bartholomaeus	1	<i>Bartholomaeus</i>
	Caecilia	1	<i>Cecilia</i>
	Conradus	1	<i>Conradus</i>
	Cyrillus	1	<i>Cyrillus</i>
	Elias	1	<i>Elias</i>
	Elisabeth	1	<i>Elisabetha</i>
	Irene, Ireneä	1	<i>Iryna</i>

1	2	3	4
	Joachimus	1	<i>Joachimus</i>
	Jozephatus	1	<i>Jozephatus</i>
	Julia	1	<i>Julka</i>
	Julianus	1	<i>Julianus</i>
	Leopoldus	1	<i>Leopoldus</i>
	Marcus	1	<i>Marko</i>
	Maria-Anna	1	<i>Marianna</i>
	Martinus	1	<i>Martinus</i>
	Maximus	1	<i>Maximus</i>
	Nicita	1	<i>Nicita</i>
	Rosalia	1	<i>Rozalia</i>
	Sophia	1	<i>Zophia</i>
	Stanislaus	1	<i>Stanislaus</i>
	Teophil	1	<i>Teophil</i>
	Teresia	1	<i>Theresia</i>
	Wilhelmus	1	<i>Wilhelmus</i>

Rozwiązanie skrótów

LŚ – *Leksykon świętych*, ks. W. Al. Niewęglowski, Warszawa 1998.

KNI – *Księga naszych imion*, J. Bubak, Wrocław 1993.

TI – *Twoje imię. Przewodnik onomastyczno-hagiograficzny*, H. Fros, F. Sowa, Kraków 1982.

Bibliografia

- Barwiński M., 1999, *Współczesna tożsamość etniczna i kulturowa Łemków na obszarze Łemkowszczyzny – uwarunkowania i konsekwencje*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica” 2, Łódź, s. 53–69.
- Barwiński M., 2012, Łemkowszczyzna jako region etniczno-historyczny [w:] *Region i regionalizm w socjologii i politologii*, red. A. Pawłowska, Z. Rykiel, Rzeszów, s. 136–151.
- Bata A., 2014, *Jaśliska. Dzieje miasteczka i okolic*, Krosno.
- Grzesik W., Traczyk T., 1992, *Od Komańczy do Bartnego: Beskid Niski przewodnik krajoznawczy*, Warszawa.
- Kopertowska D., 1994, *Ewolucja motywacji w imiennictwie*, „Język Polski” LXXIV, z. 1, s. 22–33.
- Malec M., 1998, *Imiona* [w:] *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, red. E. Rzetelska-Feleszko, Kraków, s. 87–118.
- Malec M., 2001, *Imię w polskiej antroponimii i kulturze*, Kraków.
- Malec M., 2004, *Nazwy własne indywidualnych osób* [w:] *Nazwy własne w języku, kulturze i komunikacji społecznej*, red. R. Mrózek, Katowice, s. 49–63.
- Maliszewska A., 1993, *Nazwy osobowe ludności lemkowej (na podstawie materiałów z nagrobków)*, „Onomastica” XXXVIII, s. 169–201.

- Milewski T., 1969, *Imiona osobowe jako zwierciadło kultury* [w:] *Indoeuropejskie imiona osobowe*, T. Milewski, Wrocław, s. 147–154.
- Orzechowski K., 1872, *Przewodnik statystyczno topograficzny i skorowidz obejmujący wszystkie miejscowości z przysiółkami w Królestwie Galicyi W.X. Krakowskiem i X. Bukowinie, według najświeższych skazówek urzędowych*, Kraków.
- Reinfuss R., 1990, *Śladami Łemków*, Warszawa.
- Rieger J., 1995, *Słownictwo i nazewnictwo łemkowskie*, Warszawa.
- Rudnicka-Fira E., 2018, *Imiona chrześciane w aspekcie wyznaniowo-kulturowym i socjologiczno-historycznym*, „Onomastica” LXII, s. 129–144.
- Słownik imion*, oprac. W. Janowska, A. Skarbek, B. Zbijowska, J. Zbiniowska, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1975.
- Wolnicz-Pawłowska E., 1993, *Antroponimia łemkowska na tle polskim i słowackim XVI–XIX wiek*, Warszawa.
- Wolnicz-Pawłowska E., 1996, *Łemkowskie imiona kobiece*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, 33, s. 266–295.

LEMKO ONOMASTICS IN XIX CENTURY

Summary

The name resource of Lemkos living in the first half of the nineteenth century is mostly made up of anthroponyms derived from the Christian tradition, i.e. biblical names, as well as names of the holy martyrs and the blessed of different periods of Christianity, belonging more often to Eastern Churches, a little less often to the Catholic Church. Most of the Lemko anthroponyms derive from the Orthodox-Russian tradition, which in turn has its roots in the Greek tradition. Names of Greek etymology account for 50.5% of the excerpted material. The most common ones include the following: *Anastasia*, *Gregor*, *Basilius*, *Andreas*, *Stephanus*, *Theodorus*, *Ksenia*, *Parasceve*, *Pelagia*, *Demetrius*, *Petrus*, *Helena*. Latin names are much less common (19%), e.g. *Paulus*, *Romanus*, *Antonius*, *Ignatius*, *Julia*, *Julianus*, as well as Hebrew names (12.4%), e.g. *Maria*, *Anna*, *Ewa*, *Joannes*, *Symeon*. Germanic names (*Wilhelmus*, *Adalbertus*, *Conradus*, *Leopoldus*) and Slavic names (*Stanislaus*) were among the rarest. The analyzed anthroponomastics is characterized by high repeatability of names. The proper names in the top ten make up 57.3% of all units. The most frequently repeated names are *Maria*, *Joannes*, *Anna*, *Anastasia*, *Gregorius*, *Andreas*, *Theodorus*, *Stephanus*, *Simeon*. Names which have appeared once represent only 2.3% of the analyzed anthroponomastics.

Key words: name, anthroponomastics, Lemko